

Foglalkoztatásbeli fejlemények az iskoláskorú gyermekekre irányuló gyermekellátási szolgáltatások terén

tájékoztató

„Minél több embert kell vonzani a munkaerőpiacra. Ez a célkitűzés aktív foglalkoztatáspolitikával, a munka megfelelő megfizetésével, a munkát, és a családi életet összeegyeztető intézkedésekkel — beleértve a gyermekek részére biztosított gondozási hálózat javítását — érhető el; (...).”

A 2005. március 22-23-i brüsszeli Európai tanács ülésének elnökségi következtetései

Mi áll a kutatás hátterében?

Az európai demográfiai változások, és öregedő népesség miatt a gyermekellátás témakörére egyre több figyelem irányul. A jelenlegi vita arról szól, hogy melyik a legjobb módszer a családok gyermeknevelési támogatására, és a nők munkaerőpiaci szerepvállalásának ösztönzésére. Az EU-ban tapasztalható gyermekeket érintő témákat övező légkört a gyermekjóléti intézkedésekre való koncentráció jellemzi, továbbá egyetértés azzal a ténnyel, hogy a szegénység felszámolása, és a társadalmi beilleszkedés segítése továbbra is olyan jelentősen problémás területek, amelyekkel az EU-nak még meg kell birkóznia. Felismerték, hogy a nők munkaerőpiaci arányának bővítése lényeges szerepet játszik az európai csökkenő születési ráták, és öregedő népesség problémaköreinek megfelelő kezelésében. A rendelkezésre álló gyermekellátási szolgáltatások bővülése is segítené az európai családokat egy kedvezőbb munkával töltött idő/magánélet arány elérésében.

Milyen célból végezték ezt a kutatást?

A témát övező megnőtt érdeklődést, és vitát figyelembe véve, az Alapítvány kutatást kezdeményezett az EU gyermekellátási szektorának vizsgálatára, különös tekintettel a kötelező iskoláskorban lévő gyermekek iskolán kívüli ellátására vonatkozóan. A kutatás során megvizsgálták a szektorban fellelhető olyan foglalkoztatási kezdeményezéseket, amelyek a minősített, jó minőségű gyermekellátó személyzet képzését támogatják, és amelyek a szolgáltatás megfizethetőségét, és fenntarthatóságát is figyelembe veszik. A kutatás a gyermekellátási szolgáltatásokra vonatkozó tájékoztatót, a kibővült EU-ban tapasztalható eltéréseket, és a nemzeti, regionális, és helyi szinten azonosított intézkedéseket vette figyelembe. A tanulmány magában foglalta a gyermekellátási szektor általános áttekintését a 25 tagú EU-ban, hat országban (Ausztria, Ciprus, Magyarország, Lengyelország, Svédország, és az Egyesült Királyság) elvégzett esettanulmányok mélyelemzését, és a hat tagállam munkáiból kiválasztott helyes gyakorlati példákat.

Milyen következtetések vonhatók le a kutatás alapján?

Gyermekellátási rendelkezések

- Mindamelllett, hogy európai foglalkoztatási kezdeményezések - mint például a barcelonai célkitűzések - irányulnak a fiatalabb gyermekek ellátási szolgáltatásainak bővítésére, nem létezik kifejezetten az iskoláskorú gyermekekre vonatkozó gyermekellátási szakpolitika.
- A gyermekellátásra vonatkozó rendelkezések, szolgáltatások EU-szerte nagy változatosságot mutatnak, a tagállamok pedig különböző szinteken állnak a jobb szolgáltatásra irányuló szükséglet kielégítésében.
- A megfelelő gyermekellátás hiánya jelentősen akadályozza a nőket a munkaerőpiacra való bejutásban, és aktív foglalkoztatásuk fenntartásában.
- Az azonosított legfőbb problémák a rendelkezésre álló szolgáltatás hiánya, magas költségei, hozzáférhetetlensége, gyenge minősége, és nem megfelelő időbeli beosztása voltak.

Foglalkoztatási lehetőségek

- Míg a gyermekellátási szektor EU-szerte gyorsan bővül, a munkák többsége nincs jól megfizetve, és a kapott fizetés gyakran az ajánlott fizetési szintek alatt marad.
- Azokban a tagállamokban, ahol az iskolán kívüli felügyeletet a tanárok látják el, a gyermekfelügyelők fizetése, és megbecsülése általában magasabb.
- Az alacsony fizetés, rossz elfogadottság, és gyenge munkavégzési feltételek gátat szabnak annak, hogy a gyermekellátási szektor potenciális munkavállalókat vonzzon.
- A gyermekfelügyelői képzést vállalkók többsége nő.

- Kezeleni kell a férfiak, és más etnikumból származó munkavállalók hiányát a szektorban, mivel az ágazatnak támogatnia kellene a vegyes nemű/etnikumú foglalkoztatottságot, ami jobban tükrözi az ellátott gyermekek sokféleségét is.

Munkakörülmények, és foglalkoztatási kérdések,

- Jelenleg a gyermekellátási szektor EU-szerte eltérő munkakörülményeket mutat a foglalkoztatás gyakorlatában, nyitvatartási időben, és lefedettségben.
- A főbb foglalkoztatási problémák a fizetés, munkaminőség, és munkához jutás, előmeneteli lehetőségek, és a szektorban való munkavégzés gyakran negatív társadalmi megítélése.
- Általában véve a foglalkoztatási feltételek nem kedvezőek egy élénken változó szektor kialakításához, különösen az olyan tagállamokban, ahol a felügyeletet alacsony képzettségű alkalmazottak, és nem tanárok látják el.
- A szektorban lévő alacsony fizetések miatt számos megfelelő képességekkel rendelkező személy hagyja el a pályát, hogy a más szektorokban lévő foglalkoztatási lehetőségek után nézzen.

Szakképzés és minősítések

- Az EU-n belül a gyermekellátási ágazatban fellelhető szakképzések, és szakmai minősítések nagyban eltérnek, néhány tagállamban nem oktatási területen szerzett oklevél a norma, míg máshol egyetemi végzettség az általánosan bevett gyakorlat.
- Számos tagállamban a gyermekellátási szakképzés területén csak részlegesen fellelhető az akkreditáció, és a szabályozási rendszer alkalmazása.
- Pár tagországban összeállították a szektorban elnyerhető szakmai minősítések összevetésének kereteit és kidolgozták a szakmai karrier lehetséges lépcsőit, ezáltal segítve a gyermekellátó munkavállalók vezetői, és munkafelügyelői posztokra való jutását.
- A szakképzés minősége lényeges alapelem a szektor általános minőségi javulása felé vezető folyamatban.

Kiadóhivatal
Publications.europa.eu

Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért
Wyattville Road, Loughlinstown, Dublin 18, Írország
Telefon : (+353 1) 204 31 00 Email: postmaster@eurofound.eu.int
weboldal: www.eurofound.eu.int

Mi történik most?

Az európai iskoláskorú gyermekek ellátásának jelenlegi feltételrendszerét nemzeti szinten rögzítik családi, foglalkoztatási, esélyegyenlőségi, oktatási, és szociális védelmi szakpolitikai rendelkezések. Annak ellenére, hogy az ötvenesnél fiatalabbak felügyeletére irányuló támogatás Európa-szerte egyre nagyobb elismerésnek örvend egyes kezdeményezéseknek - mint például a barcelonai célkitűzések – köszönhetően, az iskoláskorú gyermekekre vonatkozó gyermekellátást nem megfelelő mértékben szabályozza a társadalmi szakpolitika. Átfogó, gyermekfelügyeletre irányuló szakpolitikai rendelkezésekre van szükség ahhoz, hogy az iskoláskorú gyermekek iskolán kívüli felügyelete a szülők, és a gyermekek számára is pozitív élmény lehessen. Ez a folyamat a szakpolitikai változtatások révén másrészt erősítené a gazdaság fejlődését is, mivel a munkaerőpiaci részvétel bővülne.

A gyermekellátásra irányuló szakpolitikai rendelkezések változásait önálló módon kell megvalósítani, a változások nem tekinthetők elsősorban az esélyegyenlőséget elősegítő, illetve a munkavégzés/családi élet arányait kiegyenlítő rendelkezések részének. Lényeges, hogy a szakpolitika választ adjon a gyermekek, szülők, családok, és közösségek igényeire, és ne csak közgazdasági szempontokból próbálja kezelni a gyermekellátás problémakörét. A gyermekellátási szolgáltatásoknak sokrétű munkaerőt kellene foglalkoztatniuk, és elősegíteniük a munkaidő, és magánélet sikeres harmonizálását.

Egy európai keretprogram kidolgozása keretszerkezetet nyújtana a gyermekellátás minőségi normáinak, és sztenderdjének szabályozásához a magánszektorban. Az európai keretprogram fontos eszköz lenne a gyermekellátási szakképzés szabályozásához, és a szakképzési szolgáltatás minőségét biztosító összetevések megvalósításához is. Ez a folyamat segíthetne a gyermekellátás szakmai fejlesztésében, és a szektorban való munkavégzés státuszának javításában. Az európai hálózati tevékenységek keretében ösztönözni kell a szakképzés, és szakmai minősítő struktúrák fejlesztésében különböző kontextusban felhasznált, legjobban bevált gyakorlati megoldások megosztását.

Az iskoláskorú gyermekek ellátása Európa-szerte nagymértékben eltérő képet mutat. Egyes tagállamokban minőségi szolgáltatást nyújtó képzett alkalmazottak látják el ezt a tevékenységet, míg máshol nehézségekbe ütközik a gyermekek, és szülők igényeinek megfelelő szolgáltatás biztosítása. Mivel az iskoláskorú gyermekek felügyeletének témaköréről nem sok kutatás történt eddig, a téma szakpolitikai intézkedésekben alulreprezentált, számos területen további kutatásra lenne szükség.

További információ

Teresa Renahan email: ter@eurofound.eu.int

Fő jelentés (2006. június végétől)

<http://www.eurofound.eu.int/publications/htmlfiles/ef0632.htm>

Hat nemzeti jelentés (AT, CY, HU, PL, SE, UK)

www.eurofound.eu.int/areas/labourmarket/childcare.htm

Az Alapítvány munkája a vonatkozó területeken

Szektorok jövője: Gyermekellátási szolgáltatások szektora
http://www.emcc.eurofound.eu.int/sector_futures.htm